

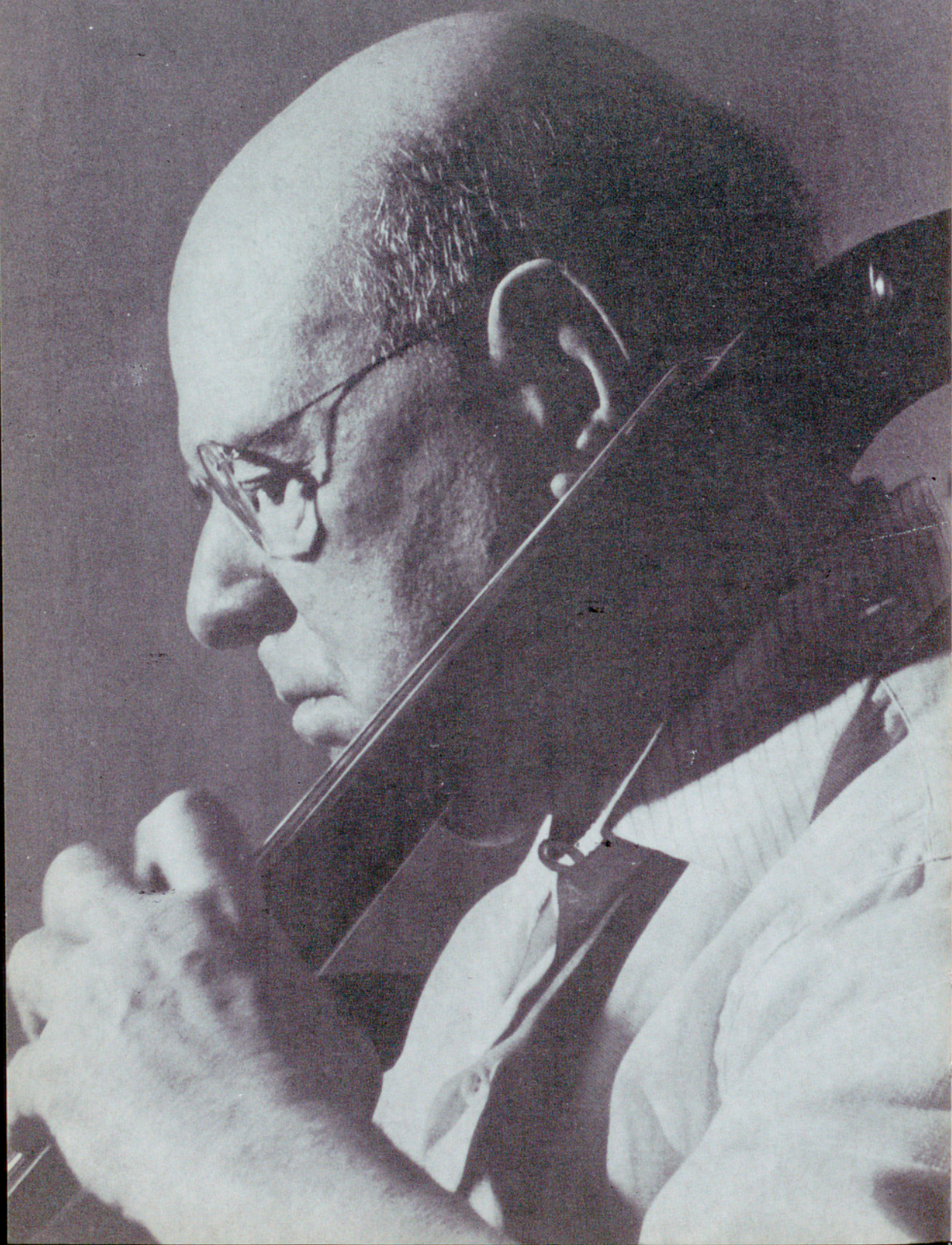
1

Φ Ε Σ Τ Ι Β Α Λ Α Θ Η Ν Ω Ν 1 9 6 6

PABLO CASALS
EL PESSEBRE

Η ΦΑΤΝΗ • THE MANGER

A T H E N S F E S T I V A L 1 9 6 6

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

PABLO CASALS

EL PESSEBRE

Η ΦΑΤΝΗ • THE MANGER

EL PESSEBRE, Op. 117, No. 1
Pablo Casals, Composer for Violin

Violin by Pablo Casals
Litho by Josep Alcega

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

HEROD ATTICUS THEATRE

SATURDAY 27, SUNDAY AUGUST 28 1966

EL PESSEBRE
(THE MANGER)

*A Message of Peace in
Pablo Casals' Crusade for Peace*

Music by PABLO CASALS
Text by JOAN ALAVEDRA

A T H E N S F E S T I V A L 1 9 6 6

Ω Δ Ε Ι Ο Ν Η Ρ Ω Δ Ο Υ Τ Ο Υ Α Τ Τ Ι Κ Ο Υ

ΣΑΒΒΑΤΟ 27, ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1966

EL PESSEBRE

(Η Φ Α Τ Ν Η)

*Ένα Μήνυμα στη Σταυροφορία
του Pablo Casals για την Ειρήνη*

Μουσική PABLO CASALS

Κείμενο JOAN ALAVEDRA

Φ Ε Σ Τ Ι Β Α Λ Α Θ Η Ν Ω Ν 1 9 6 6

*The performance is given
with the participation of*

THE ATHENS FESTIVAL
SYMPHONY ORCHESTRA

and

THE YOUNG PEOPLE'S CHOIR
OF CLASSICAL MUSIC

Conductor
PABLO CASALS

Choir Master
MICHALIS VOURTSIS

Soloists
OLGA IGLESIAS, *soprano*
ELIZABETH COMLOSSY, *mezzo-soprano*
JAUME BARO, *tenor*
WILLIAM WARFIELD, *barytone*
GEORGE MOUTSIOS, *barytone*

Στή συναυλία αυτή
λαμβάνουν μέρος

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ

και

Η ΝΕΑ ΧΟΡΩΔΙΑ
ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Μουσική Διεύθυνσις
PABLO CASALS

Διεύθυνσις Χορωδίας
ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΟΥΡΤΣΗΣ

Σολιστ

OLGA IGLESIAS, ύψίφωνος
ELIZABETH COMLOSSY, μεσόφωνος
JAUME BARO, τενόρος
WILLIAM WARFIELD, βαρύτονος
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΣ, βαρύτονος

Στὰ 1943, όταν ὁ Πάμπλο Καζάλς ζοῦσε ἐξόριστος στὸ Πράντ τῆς Γαλλίας, ὁ φίλος του Καταλανὸς ποιητὴς Χουάν Ἀλαβέδρα κέρδισε τὸ πρῶτο βραβεῖο σ' ἓνα Φεστιβάλ καταλανικῆς γλώσσας, στὸ Περπινιάν, γιὰ τὸ ποίημά του «*Η Φάτνη*». Στὸν Καζάλς ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση ἡ λυρική ἀπλότητα τοῦ ποιήματος, καθὼς καὶ ὁ ἔντονα καταλανικὸς του χαρακτήρας μὲ τὶς τυπικὲς μορφὲς τῶν τοπικῶν παραδόσεων γιὰ τὴ Γέννηση — τὴ Γυναίκα ποῦ Γνέθει, τὸν Ψαρά, τὸν Ἄντρα ποῦ Ὁργώνει — πλάϊ στίς εὐρύτερα γνωστές.

Ὁ Καζάλς σκέφτηκε νὰ γράψῃ ἓνα ἔργο πάνω στὸ ποίημα σὲ μορφή δρατορίου. Δούλεψε δυὸ ὀλόκληρα χρόνια καὶ οὐσιαστικὰ τελείωσε τὰ τέσσερα πρῶτα μέρη — τὰ μόνα ἄλλωστε ποῦ ἀποτελοῦσαν τότε τὸ ποίημα. Γρήγορα ὁμως ἐγκατέλειψε τὴν προσπάθειά του, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὰ ἀπειλητικὰ νέφη ποῦ εἶχαν μαζευτῆ στὸν ὀρίζοντα, πάνω ἀπὸ ἓναν κόσμον ποῦ μόλις εἶχε βγῆ ἀπὸ ἓναν καταστρεπτικὸ πόλεμον. Ἡ ἀδιαφορία ἢ ὁ κνισμὸς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, ἢ ἀντιδραστικὴ ἀδιαλλαξία ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ τὸ διαρκῶς ἐντονώτερον κλίμα ἀντιθέσεων καὶ ἐχθρότητας ἔκαμαν τὸν Συνθέτη νὰ μὴν ἔχῃ τὴ διάθεση νὰ προχωρήσῃ. Ἐκτὸς ὁμως ἀπ' αὐτό, ὁ Καζάλς εἶχε πάντοτε τὴν ἰδέα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δημοσιεύσῃ τὰ ἔργα του ὅσο ζοῦσε. Ἦθελε οἱ μελλοντικὲς γενιὲς νὰ εἶναι ἐλεύθερες νὰ τὸν κρίνουν σὰν συνθέτη, ἀνεπηρέαστες ἀπὸ τὴν ἐρμηνευτικὴ του προσωπικότητα.

Ὅταν τὰ Ἑνωμένα Ἔθνη τὸν κάλεσαν νὰ κηρύξῃ κι αὐτὸς τὸ μῆνυμά του γιὰ τὴν Εἰρήνη, ἓνα μῆνυμα ποῦ μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἐξαιρετικῆς τέχνης του θὰ ἔφτανε ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς, ὁ Καζάλς ξασσκέφτηκε τὴ «*Φάτνη*». Στὰ 1960 κοίταξε ὅ,τι εἶχε κάνει ὡς τότε, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν ποιητὴ Ἀλαβέδρα νὰ προσθέσῃ ἓνα τελευταῖο μέρος, ἓνα «*Προσκύνημα*», ποῦ θὰ συγκεφαλαιῶνε τὰ αἰσθήματα ἀδελφοσύνης καὶ καλῆς θέλησης ποῦ διαποτίζουν τὸ ἔργο. Ἀποτέλεσμα ἦταν τὸ τελευταῖο μέρος τοῦ ἔργου, ὅπου ὁ Καζάλς προσπάθησε νὰ μεταδώσῃ τὸ μῆνυμα τῆς βαθειᾶς του πίστεως, σὰν καλλιτέχνη καὶ σὰν ἀνθρώπου, ὅτι μόνο ἡ Εἰρήνη μπορεῖ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινο γένος ἀπὸ τὶς ἀτέλειωτες πλάνες του.

Τὸ θέμα τῆς «*Φάτνης*» εἶναι ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀγνόητα τῆς καρδιάς, μαζὶ μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι μιὰ τέτοια ἀγνόητα μπορεῖ νὰ ἐξυψώσῃ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα. Τίποτε δὲν μποροῦσε νὰ ἐκφράσῃ καλύτερα μιὰ τέτοια ἰδέα ἀπὸ τὴν ἀπλοϊκὴ, συγκινητικὴ ἀναπαράσταση τῆς Θείας Γέννησης. Ὁ ποιητὴς ἐφοδίασε τὸν συνθέτη μὲ διπλὴ ἐμπνευση: μὲ τὴ Γέννηση καὶ μὲ τὴν ταυτόχρονη ὑπόμνηση τοῦ Θείου Πάθους, μὲ τὸ χαρούμενον ἄστρο τῶν Μάγων καὶ τῶν Ποιμένων καὶ μὲ τὴν ἀγωνία τῆς θυσίας γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Καὶ ὁ Καζάλς ἐργάστηκε μὲ διπλὸ αἶσθημα: μὲ τὸ Βρέφος-Θεὸ ποῦ κλαίει σὰν ν' ἀγκαλιάζῃ μὲ τὰ δάκρυά Του ὅλον τὸν πόνον τοῦ κόσμου, καὶ μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ-Λυτρωτῆ ποῦ πεθαίνει ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τοὺς

ανθρώπους εξαγοράζοντας με τή θυσία Του τήν πνευματική τους έπιληψμόσύνη.

Τò ποίημα είναι γραμμένο καταλανικά και ó Καζάλς θέλησε με τή μουσική του νά ύπηρετήση τή μητρική του γλώσσα και τή βαθειά του άγάπη για τίς καταλανικές λαϊκές παραδόσεις. Άλλά σιγά-σιγά τò τοπικό χρώμα, τò έθνικό περιεχόμενο, ή λαϊκή εικόνα ύποτάχθηκαν στό μεγαλειό μιās καθολικώτερης σύλληψης. Ó Καζάλς δέν χρησιμοποίησε λαϊκά μουσικά στοιχεία πού τόσο άφθονούν στην Καταλωνία. Τά θέματά του είναι έντελώς πρωτότυπα, μ' όλο πού διατηρούν τή γραμμή και τόν χαρακτήρα τού ποιητικού προτύπου. Άκόμα και ή Σ α ρ δ ά ν α φαίνεται σάν μιá ύπόμνηση, μιá άνάμνηση. Ó συνθέτης έγραψε έναν ύμνο για τήν Ειρήνη. Ó ποιητής τού έδωσε τò κείμενό του σέ καταλανική γλώσσα, αλλά τò μουσικό μήνυμα είναι παγκόσμιο.

Για τόν ίδιο λόγο ó Καζάλς χρησιμοποίησε μιá καθαρή, διαγνή τεχνική, άποφεύγοντας κάθε έντυπωσιακή αναζήτηση. Μοναδικός του σκοπός ήταν νά ύπηρετήση με τήν ειλικρίνεια τών γνώσεων και τού αισθήματός του τò ύψος και τήν καθαρότητα τής ιδέας. Κάθε σκηνή, κάθε επεισόδιο, θά μπορούσαμε νά πούμε, εκφράζει μιá ψυχική κατάσταση πού πηγάζει από τήν ταύτιση τού καλλιτέχνη με τόν άνθρωπο πού επιθυμεί τόν θρίαμβο τού ιδανικού τής δικαιοσύνης. Και ή μουσική έχει τόν χαρακτήρα μιās ύπόκρουσης, ενός εδγενικού, άδιάσπαστου, σταθερού συνδετικού κρίκου. Ó συνθέτης χρησιμοποιεί ελάχιστες μουσικές αναφορές : ένα άνατολίτικο χρώμα στό επεισόδιο τών Μάγων και τών Ποιμένων, και τόν λαϊκό τόνο πού αναφέραμε ήδη στη Σ α ρ δ ά ν α. Άλλά, γενικά, ή όλη καλλιτεχνική πρόθεση τού έργου έχει ένα μόνο αντικειμενικό σκοπό : νά μεταδώση σ' όλους ένα ώραϊο μήνυμα, μιá ώραία έκφραση Ειρήνης.

Ó Πάμπλο Καζάλς έβαλε στό όρατόριό του όλο του τò πάθος για δικαιοσύνη, για ειρήνη με άξιοπρέπεια, για τήν έλευθερία τού ανθρώπου σέ σχέση με τούς συναθρώπους του και με τόν εαυτό του. Έτσι ή «Φάτνη» γίνεται ένα οικουμενικό μήνυμα από έναν οικουμενικό άνθρωπο, πού επιζητεί τήν άδελφοσύνη τών λαών, πού θέλει νά συγκινήση όσους ακόμα είναι ικανοί νά συγκινηθοούν.

Η «Φάτνη» παίχτηκε για πρώτη φορά σέ δημόσια έκτέλεση στό Άκαπούλκο τού Μεξικού, τόν Δεκέμβριο τού 1960, πρòς τιμήν τών έξορίστων συμπατριωτών τού Συνθέτη και τής χώρας πού τούς πρόσφερε άσυλο χωρίς κανέναν περιορισμό. Άλλά μετά τήν έντυπωσιακή αυτή έκτέλεση, ó Καζάλς άρχισε τή Σταυροφορία του για τήν Ειρήνη, παρουσιάζοντας τή «Φάτνη» σέ διάφορες χώρες και ικανοποιώντας έτσι τήν έπιθυμία διαφόρων λαών νά βοηθήσουν τήν προσπάθεια τού θαυμαστού αυτού καλλιτέχνη.

Άπό τόν Άπρίλιο τού 1962, ή «Φάτνη» παίχτηκε στίς κυριώτερες πόλεις τών Ήνωμένων Πολιτειών, καθώς και στην Εύρώπη και στη Νότιο Άμερική. Επίσης, στα 1963, σέ μιá πολύ σημαντική συναυλία στα Ήνωμένα Έθνη. Ó Καζάλς σκέφτεται νά συνεχίση τήν περιοδεία του, επειδή τού ζητούν τò έργο άπ' όλα τά μέρη τού κόσμου. Η Σταυροφορία του θά περιλάβη τίς χώρες τού Δυτικού Ήμισφαιρίου, καθώς και τίς Άνατολικές χώρες.

19

Πρόθεση τῆς «Φάτνης» εἶναι νὰ κἀνῃ τοὺς ἀκροατὲς τῆς «νὰ αἰσθαν-
θοῦν, γιὰτὶ τὸ αἶσθημα μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τῆς σκέψης. Καὶ σκέψη
μὲ αἶσθημα μαζὶ θὰ φέρουν τὴν Εἰρήνην ποὺ θὰ φωτίσῃ τὸν δρόμο δσων προσπα-
θοῦν νὰ βροῦν διεξόδους γιὰ ἄλλους κόσμους χωρὶς νὰ ἔχουν ἀκόμα μάθει νὰ
ζοῦν ἐλεύθεροι καὶ ἐδτυχισμένοι σ' αὐτὸν τὸν κόσμον». Αὐτὸ εἶναι τὸ μήνυμα
τοῦ Πάμπλο Καζάλς καὶ αὐτὴ ἡ σταυροφορία του. Καὶ ἡ Εἰρήνη δὲν θὰ μπο-
ροῦσε νὰ βρῆ ἰσχυρότερο πρόμαχο ἀπὸ τὸν μεγάλο αὐτὸν καλλιτέχνη, τὸν τόσο
ἀφοσιωμένο καὶ σταθερὸ στὴν πίστη του ὅτι τὸ ἄστρο θὰ λάμψῃ πάλι μιὰ μέρα
γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸν δρόμον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀλήθεια.

Dr. ALFREDO MATILLA

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Ὁδείου
τοῦ Πονέρτο-Ρίκο

EL PESSEBRE

In 1943, when Pablo Casals was living in exile in Prades, France, his friend, the Catalonian poet Juan Alavedra, was awarded first prize in a Catalonian Language Festival in Perpignan for his poem "El Pessebre". Casals was deeply impressed by the expressiveness and lyrical simplicity of this poem, as well as by its intensely Catalonian quality, based, as it is, on the typical figures of the Catalonian Nativity — the Spinning Woman, the Fisherman, the Plowman — as well as the universally familiar ones.

Casals considered setting the poem to music, in the form of an Oratorio. He worked on it for two years, and practically completed the first four parts, which was all of the poem that existed at that time; but he laid aside the task, disheartened by the menacing horizons looming over the world that had just emerged from a frightful war. Indifference or cynicism on the part of some, the reactionary intransigence of others, and the growing climate of tension and hostility made the Maestro reluctant to go on. Moreover, Casals had always rejected the idea of publishing his works during his lifetime; he wanted future generations to be free to judge him as a composer without being influenced by the personality of the interpreter.

When the United Nations extended to him its invitation to proclaim his message of Peace so that, accompanied by his extraordinary art, it might be borne to the farthest corners of the earth, Casals once more gave thought to the idea of completing his oratorio, "El Pessebre". In 1960 he revised what he had already done, and asked the poet Alavedra to add a final section which should sum up in an "Adoration" the sentiments of brotherhood and good will which imbue the work. He concluded the fifth and final part, in which he endeavored to convey the message of his profound conviction as artist and man that Peace alone can save mankind from its infinite errors.

The theme of "El Pessebre" is peace, purity of heart, and the faith and hope that this purity may give rise to magnanimity of spirit. Nothing could better convey this than the ingenuous, moving representation of the Christian Nativity. The poet provided him with a twofold inspiration: the Nativity and the simultaneous evocation of the Passion; the rejoicing guiding star, and the agony of the sacrifice undergone for man. And Casals worked with the dual emotion: the Child-God, weeping as though His tears might encompass all the suffering of the world, and the image of Christ the Redeemer, dying for love of mankind and to ransom it from its own forgetfulness of the spirit.

The poem is written in Catalan, and Pablo Casals put his music at the service of his mother tongue and his deep sense of his Catalonian background. But little by little the local flavor, the regional content, the folk image became subsumed in the grandeur of a universal concept. Casals made no

122

use of the elements of folklore in which Catalonia abounds. His themes are completely original, even though they maintain the outlines and the character of the poetic model. The "Sardana" itself appears as a kind of signature, an evocation. The composer intones a hymn of praise to Peace; the poet gave him his text in Catalan, but the musical message is universal.

For this same reason Casals has employed a clear, limpid technique, eschewing any seeking for effect. His sole concern has been to put the sincerity of knowledge and feeling at the service of the elevation and purity of the idea. Every scene, every episode, we might say, reflects a state of emotion that derives from the identification of the artist with the man who longs for the triumph of the ideal of justice. And the music is in the nature of a background, a noble, unbroken, sustaining link. The Maestro employs few musical allusions: an oriental touch in the episode of the Caravan of the Wise Men and Shepherds, and the "Sardana" already alluded to with its popular note; but in general, the whole artistic purpose of the work has a single objective — and that is to bring to all a beautiful expression of Peace.

Pablo Casals put into his oratorio all his passion on behalf of justice, of peace with dignity, of man's freedom in relation to his fellowmen and to himself. And thus "El Pessebre" becomes a universal message from the hand of a universal man, desirous of bringing about union among peoples, of moving those still capable of being moved.

"El Pessebre" was first presented in a concert in Acapulco, Mexico, in December 1960, in honor of the Maestro's exiled compatriots and the country which offered them unconditional asylum. But after this impressive performance, Casals launched his Crusade for Peace, presenting "El Pessebre" in various countries in response to the people's desire to support the efforts of this admirable artist.

Since April 1962 it has been performed in the major cities of the United States, as well as in Europe and South America; and in 1963 in a most significant performance at the United Nations. Casals plans to continue his tour, as requests for the work have come from all over the world. His crusade will take him through the countries of the Western Hemisphere and to the Eastern countries as well.

The purpose of "El Pessebre" is to make its hearers "feel, knowing that feeling can open the door to thought. And thought and feeling, together will enable Peace to illuminate the pathway of these who are endeavoring to seek out routes to other worlds without yet having learned to live free and happy in this one". This is Pablo Casals' message and this is his crusade. And Peace could have no better champion than this great artist, loyal and steadfast in his belief that one day the star will shine again to light men's way to truth.

Dr. ALFREDO MATILLA

Prof. of the University of Puerto Rico and the
Conservatory of Music

Η Φ Α Τ Ν Η

Ἑλληνική ἀπόδοση ΝΙΚΟΥ ΓΚΑΤΣΟΥ

Ι. Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Ἄγγελος : Ἄγγελος μὲ χρυσῆς φτεροῦγες
πετάει ψηλὰ στὰ βοσκοτόπια,
σὲ δέντρου κάθετοι κλωνάρι
κι ἀγγελικὸ τραγούδι λέει :

– Ἀφήστε τὸ φαῖ, νερὸ μὴν πιῆτε,
τὴν κάπα σας φορέστε, τὸ ραβδί σας
στὸ χέρι πάρτε, κι ἔτοιμοι γιὰ δρόμο
ἐλάτε ὅλοι κοντὰ μου. Τὰ σκυλιά σας
πιστὰ θὰ τὸ φυλάνε τὸ κοπάδι.

Βοσκός : – Ποιὰ νὰ ’ταν ἡ φωνὴ ποὺ μᾶς καλεῖ ;
– Ἄνθρωπος λέτε νὰ ’ταν ἡ βιολί ;
– Ἄρνι βελάζει τάχα στ’ ὄνειρό του ;
– Ἢ τὸ νερὸ κυλώντας μὲς στὰ μούσκλια
σταλάζει ἀργά, τὸν ὕπνο μὴν τοὺς διώξει ;
– Μὴν εἶναι τ’ ἄστρο ἐκεῖνο ποὺ φωτίζει
ψηλὰ στὸν οὐρανὸ ; Νά, κοίτα, κοίτα !
Δὲς πῶς τραβάει τὸ δρόμο του

Τὰ φτερά ποὺ ἀκοῦμε
στὸ βαθὺ σκοτάδι
σκίζουν τὸν ἀγέρα.
Θεῖα μουσικὴ !
Ἦσυχά κοιμᾶται
τώρα τὸ κοπάδι
καὶ γλυκεῖα φλογέρα
παίζουν οἱ βοσκοί.
Καὶ μιὰ φωτιά ποὺ ἡ φλόγα της δὲν σβήνει
τὰ πρόβατα νὰ φύγουν δὲν ἀφήνει.

Ξάφνου στῆς νύχτας μέσα τῆ φοβέρα
μεγάλῃ γύρω ἀπλώνεται σιωπὴ.
Καὶ μιὰ φωνὴ ψηλὰ ἀπὸ τὸν ἀγέρα
ξεσπάει τὰ λόγια τοῦτα γιὰ νὰ πῆ :

14
Ἄγγελος : — Ευπνήστε ἀπὸ τὸν ὕπνο ! Σ' ἓνα στάβλο
κοντὰ στὴ Βηθλεέμ, τὴ νύχτα ἐτούτη,
μεγάλο ἔγινε θαῦμα — ἓνα θαῦμα !

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἱερὸ τὸ θέλημά Του,
γεννήθηκε στὴ γῆ μὲ σάρκα ἀνθρώπου
καὶ κλαίει γιὰ ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ κόσμου.
Δόξα Σοι, Κύριε, δόξα ἐν Ὑψίστοις !
Ευπνήστε ἀπὸ τὸν ὕπνο, σηκωθῆτε,
κι ἐλάτε, πᾶμε γρήγορα ! Ἐν' ἄστρο
τὸ δρόμο θὰ σᾶς δείχνη, κι ἡ φωνή μου
ἀγγελικὰ γιὰ σᾶς θὰ λέη τραγούδια.

Βοσκός : Ἕνας βοσκὸς ὀρνίθι παίρνει
ἄλλος χαριτωμένο ἄρνάκι
ἄλλος ἀφράτη γαλοπούλα
κι ἄλλος παχὺ-παχὺ κριάρι.
Παιδιὰ πού θέλουν νά 'ναι ἄντρες
κούπα κρατᾶν γεμάτη μέλι.

Βοσκός : Τὴν ὥρα πιά πού φτάναν στὸ βουνὸ
γελοῦσε ἡ χιραυγὴ στὸν οὐρανό.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΣΤΟ ΠΗΓΑΔΙ

Ἀφηγητής : Στὸ δρόμο τους κοντὰ σ' ἓνα λιβάδι
κάποιος τραβάει νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι.

Βοσκός : — Ὡρα καλή, καλὸ νά 'χης νερὸ
καὶ ξαστεριά στὸ δύσκολο καιρό.

Ἀντρας : — Ἐτοῦτο τὸ πηγάδι εἶναι γιὰ πάντα
γιὰ πάντα θά 'ναι τοῦτο τὸ νερό.
Καὶ τὸ Παιδὶ πού σήμερα ἐγεννήθη
τὸν κόσμο θὰ ξεπλύνη ἀπ' τὸ Κακό.

Ο ΨΑΡΑΣ

Ἀφηγητής : Σὲ δροσερὸ ποτάμι
ψαράς ἔχει σταθῆ.

— Ἐλα μαζί μας, φίλε,
τοῦ λένε οἱ βοσκοί.

Ψαράς : Στὸν ποταμὸ πού λάμπει
στ' ἀστραφτερά νερά

χορεύοντας στὸν ἥλιο
τὸ ψάρι σπαρταρᾶ,
πηδάει, γλυστράει, ξεφεύγει,
κι ἡ λαμπερή του οὐρά
σὰ μάλαμα κι ἀσήμι
γυαλίζει στὰ νερά.
Μὰ πιδ βαθιά στὸν πάτο
στ' ἀγκίστρι μου πιασμένη
μιὰν ἀρμαθιά ἀπὸ ψάρια
γερὴ μὲ περιμένει.

Βοσκοί : - "Ὡρα καλὴ καὶ ψάρεμα καλὸ,
σὲ τόπο θ' ἀνεβοῦμε πιδ ψηλό.

Ψαράς : Κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονιούς Του
νὰ πῆτε στὸ Παιδί
πὼς ψάρια ἐγὼ ψαρεύω
νὰ δώση μιὰν αὐγὴ
στὸ ἀμέτρητο τὸ πλῆθος
ποὺ μὲ χαρὰ θὰ ρθῆ
τὰ θεϊκά Του λόγια
ν' ἀκούση, νὰ εὐφρανθῆ.
Ψαράς εἶναι κι Ἐκεῖνος
καὶ θὰ φχαριστηθῆ.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΠΟΥ ΟΡΓΩΝΕΙ

Ἀφηγητής : Στὸν κάμπο περπατώντας τώρα μόνοι
βλέπουν ἓνα ζευγὰ τῆ γῆ νὰ ὀργώνη.
Βιάζεται τῆ δουλειά του νὰ προφτάση
κι ἀπ' τὸ πρωὶ δὲ λέει νὰ ξαποστάση.

Βοσκός : - "Ὡρα καλὴ, τοῦ κάμπου ζευγολάτη !
Παράτα πιά τ' ἀλέτρι σου — σπολλάτη !

Ζευγάς : - "Ἐχω νὰ ὀργώσω ἀκόμα καὶ νὰ σπείρω
ἔλη τῆ γῆ ποὺ ἀπλώνεται ἐδῶ γύρω.
Ἐπειτα θὰ θερίσω, θ' ἀλωνίσω,
θ' ἀλέσω τὸ σιτάρι, θὰ φουρνίσω,
ὥσπου νὰ βγῆ ψωμί μὲ χρυσὴ κόρα.

Βοσκός : - "Ἐχεις καιρό. Μαζί μας ἔλα τώρα.

Ζευγάς : - "Ὅχι, ὄχι ! Μόνο θέλω
νὰ πῆτε στὸ Παιδί

πώς ἦρθε χτὲς τῆ νύχτα
 ἄγγελος νὰ μὲ δῆ.
 Οὐράνιο φῶς σκορποῦσαν
 τ' ἀγγελικὰ σκουτιά,
 δὲν ἦταν ἀπὸ ἥλιο
 μὰ οὔτε ἀπὸ φωτιά.
 Σὰ ζωντανὸ λυχνάρι
 μπροστά μου εἶχε σταθῆ,
 κι ἀπ' τὸ βαθὺ σκοτάδι
 σὲ μέρα εἶχα βρεθῆ.
 - Σήκω, μοῦ λέει, ξύπνα,
 κι ὥσπου νὰ φέξῃ ἡ αὐγή
 ζέψε τὰ δυὸ σου βόδια
 νὰ ὀργώσουνε τῆ γῆ.
 Γιατὶ πρὶν ξημερώση
 Σπορέας θὰ γεννηθῆ
 κι ὁ σπόρος πού θὰ σπείρη
 ποτὲ δὲ θὰ χαθῆ.
 Στάρι χρυσὸ θὰ γίνῃ
 καὶ γελαστὸ ψωμί
 πού στὴν πικρὴ Του νύχτα
 σὰ θύμηση ζεστή
 καὶ σὰ στερνὴ χαρά Του
 μ' ὅλους θὰ μοιραστῆ.

ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Βοσκόσ : Τῆς μέρας σιγοσβῆνει
 τὸ φῶς τὸ γαλανὸ
 κι ἀνάβουνε τ' ἀστέρια
 ψηλὰ στὸν οὐρανό.
 Στῆς νύχτας τῆ γαλήνη
 κοιμᾶται τώρα ἡ γῆ,
 τῆ Γέννηση προσμένει
 πρὶν ξημερώση ἡ αὐγή.
 Ὁ ἄνεμος σωπαίνει,
 μιλᾷνε τὰ νερά,
 τῆς γῆς τὰ νυχτοπούλια
 διπλώνουν τὰ φτερά.
 Τώρα πάνω ἀπ' τοὺς λόφους
 ἐν' ἄστρο πού κυλᾷ
 χρυσὲς ἀχτίδες ρίχνει
 καὶ τίς σκιὲς γελᾷ.
 Στὴν ἐρημιὰ τοῦ κάμπου
 τὸ δέντρο εἶναι γυμνό,

μὰ φωτεινὰ λουλούδια
ἀνθοῦν στὸν οὐρανό.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΚΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΑ
ΠΟΥ ΚΟΥΒΑΛΑΝΕ ΣΤΑΦΥΛΙΑ

Ἀφηγητής : Στὴν παγωνιά τῆς νύχτας ἕνας ἄντρας
μαζὶ μὲ μιὰ γυναίκα πᾶν ἀντάμα,
περνᾶν ἀπ’ τὶς ἐλιές καὶ πᾶν στ’ ἀμπέλια.
Στὰ χέρια τους κοφίνι κουβαλᾶνε
ξέχειλο ἀπὸ σταφύλια. Κι ὅπως πᾶνε,
τοὺς βλέπουν οἱ βοσκοὶ πάνω ἀπ’ τοὺς λόφους.

Βοσκοί : - Σταφύλια νὰ τρυγᾶτε νύχτα-μέρα,
μὰ ὅταν ὁ τρύγος εἶναι στὸν καιρὸ του.
Δὲν καρτεροῦν τὰ κλήματα στ’ ἀμπέλια.

Ὁ ἄντρας : - Τοῦτο κρασί δὲ γίνεται γιὰ μένα.
Ἐγὼ ἔχω τὸ δικό μου στὸ κελλάρι
ἀμπαρωμένο ἐκεῖ καὶ ξεχασμένο.
Τοῦτο κρασί στὴ μέση τοῦ χειμῶνα
γίνεται μυστικά, μὰ τὰ σταφύλια
δὲν τὰ πειράζει ὁ πάγος καὶ τὸ χιόνι.

Βοσκοί : Σταφύλια μὲς στὸ χιόνι ;

Ὁ ἄντρας : Ναί, στὸ χιόνι,
κι ὅμως, σᾶς λέω, ποτέ τους δὲν παγώνουν.
«Στ’ ἀμπέλι εἶναι καιρὸς νὰ ξαναπᾶτε !»
εἶπε φωνὴ Παιδιοῦ μέσα στὴ νύχτα.
«Ὅταν σημάνῃ ἡ ὥρα ἢ δωδεκάτη
θὰ ξαναβγοῦν στὰ κλήματα σταφύλια,
κι ὅπως θὰ τὰ τρυγᾶτε θὰ βαφτοῦνε
κόκκινα τὰ δυὸ χέρια σας σὰ ρόδα,
σὰ νὰ τρυγᾶτε ρόδα ματωμένα.
Μὰ τοῦτο τὸ κρασί νὰ τὸ φυλάχτε
κρυφὰ κι εὐλαβικά, γιατί μιὰ μέρα
Κάποιος σὲ μυστικὸ τραπέζι ἀπάνω
τὸ δισκοπότηρο στὰ χέρια θὰ σηκώσῃ
καὶ μὲ τοὺς φίλους Του ἀπ’ αὐτὸ θὰ κοινωνήσῃ —
μετάληψη ποὺ ὅλοι θὰ μοιραστοῦμε».

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΓΝΕΘΕΙ

Ἀφηγητής : Σὲ πόρτα παλαιϊκιά μισανοιγμένη

γνέθει μιὰ γριά στὸν τοῖχο ἀκουμπησμένη.

Βοσκοί : — ὦρα καλή, κυρά μου ! Πᾶμε ἀντάμα
τῆς Γέννησης νὰ δῆς καὶ σὺ τὸ θάμα.

Γυναίκα : — Ἐσεῖς δὲν ἔχετε ἔγνοια . . . τὸ κοπάδι
κοιμᾶται. Τὰ σκυλιὰ πιστὰ φυλᾶνε.
Μὰ ἐμένα ἡ ταπεινὴ δουλειὰ ποὺ κάνω
γεμίζει τὴν καρδιά μου ἄμετρη θλίψη
γιατὶ ἔχω ἐδῶ νὰ γνέσω καὶ νὰ ὑφάνω
πανὶ μὲ μοσκομύριστο τὸ ὑφάδι
γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆ μεγάλης
ποὺ τὸ Παιδί — ἄχ ! σήμερα γεννιέται —
τὸν πιὸ πικρὸ Του πόνο θὰ γνωρίση . . .

Τὸν βλέπω, νά ! στὸ λόφο ν' ἀνεβαίνει
μὲ τὸ βαρὺ Σταυρὸ πάνω στὸν ὄμο
κι οἱ πέτρες Τοῦ ματώνουνε τὰ πόδια.
Στὴν ὄψη Του συμπόνια, ἔγνοια, ἀγάπη,
γι' αὐτοὺς ποὺ μαζεμένοι Τὸν κοιτᾶνε.
Νά ! τώρα μιὰ γυναίκα ξεχωρίζει
μέσ' ἀπ' τὸν κόσμο, ἀτρόμητη, ζυγώνει,
μεριάζει τοὺς στρατιῶτες, καὶ κρατώντας
κομματί ἀπ' τὸ πανὶ ποὺ ἐγὼ θὰ ὑφάνω
τὴν πονεμένη Του ὄψη Τοῦ σφουγγίζει
ἀπ' τὰ πικρὰ τὰ δάκρυα, τὸν ἰδρώτα,
τὸ αἷμα καὶ τὴ σκόνη καὶ Τοῦ δίνει
λίγη παρηγοριὰ μ' αὐτὸ τὸ ροῦχο
τὸ εὐωδερὸ, ὅπου ὁ Θεὸς γιὰ πάντα
τὸ ἀληθινὸ Του ὁμοίωμα θ' ἀφήση.

Σ' ἄγρια κορφή Τὸν βλέπω κρεμασμένο.
Γύρω Του οἱ ἀστραπές, τὰ μαῦρα νέφη
κυλᾶν στὸν οὐρανὸ, βογγᾶν οἱ πέτρες,
κι ἡ γῆ σαλεύει ὀλάκερη καὶ τρέμει.
Ἄνεμοι μανιασμένοι ἀμάχη ἀνοίγουν
μὲ τὸν Σταυρὸ — κι Ἐκεῖνος καρφωμένος
κρέμεται ἐκεῖ, ὁ ἀγέρας ἀνεμίζει
τὰ καστανὰ μαλλιὰ στὴν ἄγια Του ὄψη,
γεμάτη ἀγάπη γιὰ ὅλους καὶ συμπόνια.
Ἄπ' τὸ λιγνὸ κορμί Του στάλα-στάλα
τὸ Αἷμα Του κυλάει ἀργὰ στὸ χῶμα.

Τὸ μεσονύχτι φτάνουν λίγοι φίλοι.
Ἄπ' τὸ Σταυρὸ μὲ κόπο κατεβάζουν
τ' ἀσάλευτο κορμί, καὶ κάτω ἀπ' τ' ἄστρα

μ' ἀγάπη καὶ στοργή τὸ σαβανώνουν.
 Ναί, σᾶς τὸ ξαναλέω, τὸ ροῦχο τοῦτο
 θὰ Τὸν δεχτῆ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου.
 Νὰ πῆτε στὸ Παιδί πὼς τώρα γνέθω
 καὶ δὲν μπορῶ νὰ πάω νὰ προσκυνήσω.
 Κρυφὰ νὰ Τοῦ τὸ πῆτε, μὴν τ' ἀκούση
 ἢ δόλια Του ἢ μαννούλα καὶ πονέση !

Βοσκοί : Ἐπόψε εἶναι τῆς Γέννησης ἢ νύχτα !

II. ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ

Ἀφηγητής : Ἐπὸ κορφὴ σ' ἄλλη κορφὴ
 καβάλα στὶς καμῆλες τοὺς τρεῖς Μάγοι
 πᾶνε καὶ πᾶν κι ὁ δρόμος δὲν τελειώνει.
 Μπροστά τοὺς τρεῖς Ἀκόλουθοι, στὸ χιόνι,
 ἀπ' τὰ σκοινιά τραβώντας τὶς καμῆλες
 τοὺς Μάγους-Βασιλιάδες ὀδηγᾶνε.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ

Ἀκόλουθοι: -Ὁ δρόμος δὲν τελειώνει.
 -Σὲ λίγο ξημερώνει.
 -Τὰ πόδια δὲν κρατᾶνε.
 -Κουράγιο ἀκόμα κάνε.
 Γιατί σωπαίνεις ; Μίλα !
 -Δὲ βλέπεις τὴν καμήλα
 μὲ τ' ἄσκημο σαγόνι
 πού 'ναι ξεπαγιασμένη ;
 -Ἐπὸ νωρὶς τὸ χιόνι
 τὸν κόσμον σαβανώνει.
 -Ἐλπίδα δὲ μᾶς μένει.
 Ἄχ, νὰ γυρνοῦσα πίσω !
 -Θὰ βροῦμε σὲ λιγάκι
 ζεστὸ ψωμὶ σπιτίσιο
 καὶ πυρωμένο τζάκι.
 -Τὴν ὄρεξή σου κράτα
 καὶ γρήγορα περπάτα.
 Γιατί σωπαίνεις ; Μίλα !
 -Στὴν ἔρημο, στὴν ἄμμο
 λίγο νὰ πέσω χάμω.
 -Γιὰ σκέψου, ἀλήθεια, νίλα

ολάκερες βδομάδες
 νὰ ζοῦμε μὲ χουρμάδες !
 -Τί θ' ἀπογίνη τώρα
 στὴν ξένη τούτη χώρα ;
 -Γειά σας, γενναῖοι ἱππότες,
 μὲ τὰ γοργά σας ἄτια,
 γειά σας, ἀγάπες πρῶτες,
 σ' ἐρωτικά παλάτια.
 -Δὲ θέλω τώρα κάστρα
 κάτω ἀπ' τῆς νύχτας τ' ἄστρα.
 -Στὶς φοινικιᾶς μονάχα
 μικρὸ σπιτάκι νά 'χα
 μακριὰ ἀπὸ τὸ λιοπύρι.
 -Στὴν κούνια νά 'χη γείρει
 παιδάκι μ' ἄσπρα χέρια,
 στὴ στέγη περιστέρια.
 -Καλοψημένες πίττες,
 μελένιες τηγανίτες.
 -Γωνιὰ συγυρισμένη
 καὶ στὴν αὐλὴ μιὰ κρήνη
 τὴ στάμνα της ν' ἀφήνη
 γυναῖκα ἀγαπημένη . . .

-'Ο δρόμος δὲν τελειώνει.
 -Σὲ λίγο ξημερώνει.
 -Τὰ πόδια δὲν κρατᾶνε.
 -Κουράγιο ἀκόμα κάνε.
 Γιατί σωπαίνεις ; Μίλα !
 -Δὲ βλέπεις τὴν καμήλα
 μὲ τ' ἄσκημο σαγόνι
 πού 'ναι ξεπαγιασμένη ;
 -'Απὸ νωρὶς τὸ χιόνι
 τὸν κόσμον σαβανώνει.
 -'Ελπίδα δὲ μᾶς μένει.

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΜΗΛΩΝ

Βοσκοί :

Πέρα στὴν Ἀνατολή,
 δὲς ! ἐν' ἄστρο μᾶς καλεῖ
 μὲ τὴ λαμπερὴ ὀμορφιά του.
 Μὲς στὴν ἄμμο τὴν καυτὴ
 δρόμον παίρνουμε σκυφτοὶ
 στὴν ἀστροφεγγιὰ ἀποκάτου.

Καμήλες : Ἐπὸ τῆ φλογισμένη μέρα
 στῆς νύχτας τώρα τῆ φοβέρα
 στὴν παγωνιά ποῦ μᾶς μουδιάζει.
 Τὰ πόδια σέρνονται στὴ στράτα
 πληγῆς τὰ γόνατα γεμάτα
 καὶ τὸ κορμὶ τρυπάει τ' ἀγιάζι.
 Ἄγρια βουνὰ καὶ καταράχια,
 γκρεμοὶ καὶ ἀνηφοριές καὶ βράχια
 στὴν ἐρημιὰ μᾶς καρτεροῦνε.
 Ποιὸς ξέρει ἀκόμα πόσες ὥρες
 στὶς μακρινές ἐτοῦτες χῶρες
 τὰ βήματά μας θ' ἀντηχοῦνε!

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΜΑΓΩΝ

Μάγοι καὶ ποιμένες : Μυστήριο ἡ νύχτα εἶναι γεμάτη
 μὰ μυστικὸ γιὰ μᾶς δὲν ἔχει,
 καὶ ὅποιος δὲν κλείνει ἀπόψε μάτι
 τὸ μυστικὸ καὶ αὐτὸς κατέχει.
 Σὲ μιὰ σπηλιὰ μέσα στὸ χιόνι
 Ἐκεῖνος σήμερα γεννιέται —
 ἄστρο λαμπρὸ τὸ φανερώνει
 καὶ ἡ νύχτα αὐτὴ δὲ λησμονιέται.
 Ἐπὸ τῆ μακρινῆ τῆ γῆ μας
 μέρες τὸ δρόμο μας τραβᾶμε,
 μὰ ξέρουν τ' ἄστρα οἱ ὀδηγοὶ μας
 καὶ ἔτσι γνωρίζουμε ποῦ πᾶμε.
 Πιστὰ ἐν' ἄστρο ἀκολουθοῦμε
 ποῦ λάμπει στ' οὐρανοῦ τὰ πλάτη
 καὶ τότε μόνο θὰ σταθοῦμε
 ὅταν τὸ χάσουμε ἀπ' τὸ μάτι.
 Ποτέ του δὲ θὰ μᾶς γελάση
 καὶ ἀσάλευτο ψηλὰ ὅταν μείνη
 θὰ ἔναι ὁ καιρὸς νὰ ξαποστάση,
 θὰ ἔναι ὁ καιρὸς ποῦ ὁ δρόμος κλείνει.
 Καὶ τότε ὁ οὐρανὸς θ' ἀνοίξη
 τὸ μελανὸ διώχοντας νέφος
 μ' ἄστρα χιλιάδες νὰ μᾶς δείξη
 σὲ Φάτνη ταπεινὴ — τὸ Βρέφος.

III. Η ΦΑΤΝΗ

ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ

Ἡ Παρθένος : Δούλη θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν

22

στὸν οἶκο μέσα τοῦ Κυρίου.
Γονατιστὴ νύχτα καὶ μέρα
παρακαλοῦσα τὸν Θεό μου
κι ἔλεγα : «Ὁχι, δὲν εἶμ' ἄξια
νὰ μοῦ δοθῇ μιὰ τέτοια χάρη».
Διάπλατα τότε μὲς στὴ νύχτα
τὸ παραθύρι ξάφνου ἀνοίγει
καὶ μὲς στὸ φῶς πού γύρω ἀπλώθη
ἄγγελος φάνηκε Κυρίου
κι ἤρθε καὶ στάθηκε μπροστά μου.
«Χαῖρε, Μαρία, χαῖρε», μοῦ εἶπε,
«Μήτηρ Θεοῦ τώρα θὰ γίνης».

«Χαῖρε, Μαρία, χαριτωμένη,
ὁ Κύριος μετὰ Σοῦ ἐστί,
εὐλογημένη, εὐλογημένη,
εὐλογημένη ἐν γυναιξί,
καὶ τῆς κοιλίας Σου ὁ καρπὸς
εὐλογημένος — ὁ Χριστός!»

Τότε ἄρχισα τὴν προσευχή μου,
μιὰ προσευχή πού πάντα μένει,
πού δὲ θὰ σβήσῃ ἀπ' τὴν καρδιά μου
ὅσο τοῦ Θείου Παιδιοῦ μου ἡ δόξα
θὰ ζῆ στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Γιατὶ τὸν κόσμον θὰ λυτρώσῃ
ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες του ὅλες
καὶ μὲ τὸ Αἷμα ἀπ' τὶς πληγές Του
μαζὶ μὲ τὰ δικά μου δάκρυα
παντοτινὰ θὰ τὶς ξεπλύνῃ.

ΑΓΙΟΣ ΙΩΣΗΦ

Ἅγιος
Ἰωσήφ :

Θεέ μου, ἀπ' τὸν καιρὸ τοῦ ἀρραβώνα μου
ἔστειλες ἄγγελο τῆ νύχτα στ' ὄνειρό μου
κι εἶπες πὼς θὰ Σοῦ δείξω τὴν ἀγάπη μου
τὴν ἄμωμη τὴ σύλληψη ἂν πιστέψω.
Σὺ εἶσαι αὐτὸ τὸ Βρέφος, Σὺ ὁ Υἱός μου !
Μὰ ὅσο κι ἂν δοξάστηκα ἀπὸ Σένα,
εἶμ' ἓνας ταπεινὸς τῆς γῆς ἐργάτης
καὶ μὲ τὰ χέρια τοῦτα θ' ἀποχτήσω
ψωμί γιὰ τὸν Θεό, νὰ μεγαλώσῃ
στὸν κόσμον πού τὸν ἔχει τόση ἀνάγκη.

ΤΟ ΜΟΥΛΑΡΙ ΣΤΟΝ ΣΤΑΒΑΟ

Τὸ Μουλάρι : Τί μαγεμένα λόγια !
 Ποιὸς τάχα νά 'χη ἀκούσει
 τὴν προσευχὴ τῆς μάνας ;
 Δὲν ἔκουσε τὸ βόδι
 τὴν προσευχὴ τῆς μάνας.
 Στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας
 τραγούδησε ἓνας ἄντρας,
 καὶ κάτι ἐκεῖ σαλεύει.
 Νά 'ναι τὸ μουλαράκι ;
 Μπορεῖ καὶ νά μὴν εἶναι.
 Γεννήθη ἀπ' τὴν Παρθένα
 μιὰ φωτεινὴ λαμπράδα
 ποῦ μοῦ χτυπάει τὰ μάτια,
 παντοῦ σκορπάει χρυσάφι
 κι ὅπου σταθῆ χορεύει.
 Καθὼς ὁ ἥλιος λάμπει
 στὸ θερισμένο χόρτο,
 ἔτσι κι 'Εκεῖνος λάμπει
 σὰν ἥλιος μὲς στὴ φάτνη.

ΤΟ ΒΟΔΙ ΣΤΟΝ ΣΤΑΒΑΟ

Τὸ Βόδι : Τί ταραχὴ κι ἀντάρα
 ἢ νύχτα ἦταν γεμάτη !
 Δὲν μπόρεσα ἀπ' τὸ φόβο
 νὰ κλείσω ἀπόψε μάτι.

Εἶπα νὰ τραγουδήσω
 νὰ ξεχαστῶ λιγάκι,
 μὰ κάπου μὲς στὴ νύχτα
 σὰ νὰ πετοῦσαν στ' ἄστρα
 παιδάκια τραγουδοῦσαν
 κι οἱ μαγικὲς φωνές τους
 γεμίζαν τὸν ἀέρα
 μὲ οὐράνιες μελωδίες.

"Αχ, τί ὠραῖο πού 'ναι
 τὸ τρυφερὸ μοσχάρι
 στὸν κόσμον ὅταν γεννιέται !
 Μὰ μέσα στὸ σκοτάδι
 βλέπω ἓνα φῶς ν' ἀστράφτη,
 τὴ γῆ νὰ πλημμυρίζη,
 βλέπω ἓνα φῶς οὐράνιο
 νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στάβλο.

24

Ἄγερο σκορπισμένο
στὸ χῶμα, κι ἀπ' τὴν πόρτα
τὸ χάραμα προβάλλει.
Ἄς διώξουμε τὸν ὕπνο !
Τῆς νύχτας τὸ βασίλειο
νικήθηκε ἀπ' τὸν ἥλιο.

IV. ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΗΣ ΦΑΤΝΗΣ

Βοσκοί : Ἄστρο λαμπρὸ φωτίζει τώρα
τὸν οὐρανὸ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Ἡ γῆ μ' ἀσήμι εἶναι σπαρμένη,
τὸ κάθε πλάσμα ξαποσταίνει.
—Ποιὸς τάχα φώναξε στὴ νύχτα ;
Ἄκοῦς ; Νά 'ναι ὁ ἀγέρας ; Ὁχι,
νιογέννητου παιδιοῦ 'ναι κλάμα.

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ

Βοσκοί : Δάκρυα κυλᾶν στὸν κόσμο.
Στὸν ὕπνο, στ' ὄνειρό του,
κλαίει ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου.
Δάκρυα πικρὰ κυλᾶνε
ἀπὸ κλεισμένα μάτια
σὲ μάγουλα σκαμμένα.
Βαθειά, βαθειά 'ναι ἡ θλίψη.
Κι ὁ οὐρανὸς ἀκόμα
τῆ γῆ δακρυοποτίζει
μὲ δάκρυα πού 'ναι ἀστέρια.

Μὰ ἐκεῖ μέσα στὴ Φάτνη
ἓνα Παιδὶ προσμένει
τὰ μάτια Του ν' ἀνοίξη
καὶ τὰ πυκνὰ σκοτάδια
τοῦ κόσμου νὰ φωτίση.

Η ΑΦΙΞΗ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Ἀφηγητής : Τρέμοντας οἱ βοσκοὶ ἀπ' τὸ κρῦο
στὸ φῶς πηγαίνουν, μὰ ὅταν φτάνουν
ἀπὸ τὰ μάτια τους τὸ χάνουν.
Ξάφνου τὸ σπήλαιο πλημμυρίζει

μὲ οὐράνια λάμψη, κι ἡ καρδιά τους
χαρὰ γεμίζει κι εὐφροσύνη.

Ἀφηγητής : Ἄλαλοι μένουν καὶ κοιτᾶνε,
καθὼς ἡ αὐγή πού ξεπροβάλλει
μ' ἄγια λαμπράδα τοὺς τυλίγει.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Βοσκοί : Τώρα ζυγώνουν οἱ τρεῖς Μάγοι
φορώντας παγωμένες κάπες.
Στὸν Ἰησοῦ κοντὰ πηγαίνουν
μὲ τὴν καρδιά χαρὰ γεμάτη.
Κι ὅταν μπροστά Του γονατίζουν
οἱ ἔγνοιες χάνονται κι οἱ λύπες.

Ἀφηγητής : Τὸ πρόσωπο τοῦ Βρέφους εἶναι ἤρεμο.
Σωπαίνει ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία.
Πιὸ πέρα τὸ μουλάρι καὶ τὸ βόδι
κοιτᾶνε, καὶ σηκώνουνε τ' ἄφτιά τους
μὴν τοὺς ξεφύγη ἀπόψε καμιὰ λέξη.

Βοσκοί : Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, Μαρία !
Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, Ἰωσήφ !
Τὸν Ἰησοῦ ἤρθαμε νὰ δοῦμε
καὶ μπρός Του ἐδῶ γονατιστοὶ
νὰ τοῦ χαρίσουμε ὅ,τι θέλει,
ὅ,τι ἡ καρδιά Του ἐπιθυμεῖ.

Μέλχιор : Κύριε, δέξου αὐτὸ τὸ δῶρο,
εἶναι ἀπ' ἀμάλαγο χρυσάφι.

Βοσκόπουλο : Εἶναι βοσκὸς ἢ βασιλέας ;

Ἄγγελος : Γιὰ νὰ κερδίση τὴν καρδιά σας
σκλάβος θὰ γίνη τῆς Ἀγάπης.
Τὸ σκῆπτρο Του κλωνάρι βάγια.

Γάσπαρ : Κύριε, λιβάνι ἐγὼ Σοῦ φέρνω,
θυμίαμα στῆ Θεία Σου δόξα.

Βοσκόπουλο : Θεὸς πού σὰν Παιδί ἐγεννήθη.

Ἄγγελος : Δὲν Τοῦ ἀρέσει ἡ εὐωδιά του,
μὰ ἡ ἀλήθεια πού ἀνεβαίνει
ἀπ' τὸ θυμίαμα στὰ οὐράνια.

- 26
- Βαλτάσαρ* : Μιά κούπα μύρο ἐγὼ Σοῦ φέρνω,
θύμηση πρώϊμη τοῦ θανάτου.
- Βοσκόπουλο* : Θεὸς ἂν εἶναι, δὲν πεθαίνει.
- Ἄγγελος* : Προτοῦ περάσουνε τρεῖς μέρες,
θὰ βγῆ ξανά ἀπ' τὸ σάβανό Του
στὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ πετάξῃ.
- Βοσκοπούλα* : Τί θεϊκιά 'ναι ἡ ὁμορφιά Του,
καὶ τὰ χεράκια Του τί ὠραῖα !
- Ἄγγελος* : Τὰ μπράτσα Του σταυρὸ τὰ κάνει,
ἀπ' τ' ἄχερο ἔν' ἀγκάθι βγαίνει.
- Βοσκός* : Λουλούδια ἐγὼ θὰ Τοῦ χαρίσω
μὲ ρόδα κόκκινα πλεγμένα.
- Ἄγγελος* : Στὰ δυὸ Του πόδια τρέχουν τώρα
σταγόνες, κόκκινες σταγόνες.
- Βοσκός* : Γαρύφαλο θὰ Τοῦ πετάξω,
ποὺ τό 'κοψα μὲ τῆ δροσοῦλα.
- Ἄγγελος* : Ἔπεσε στὸ πλευρό Του, κι εἶναι
βαθειὰ ἡ πληγὴ ποὺ Τοῦ 'χει ἀνοίξει.
- Βοσκοπούλα* : Ὅμορφη κούνια ποὺ 'ναι ἡ φάτνη !
- Ἄγγελος* : Θ' ἀναστηθῆ, καὶ ἡ ψυχὴ Του
ψηλά στὸν οὐρανὸ θ' ἀνέβῃ.
- Βοσκόπουλο* : Ἄν τοῦ Χριστούλη μας Τοῦ ἀρέση,
γλυκεῖα φλογέρα θὰ Τοῦ παίξω
μὲ τὰ ὁμορφότερα τραγούδια.
Γιορτάζοντας τῆ Γέννησή Του
ὄλοι ἄς πιαστοῦμε χέρι-χέρι
γιὰ νὰ χορέψουμε Σαρντάνα.

ΠΡΟΣΚΥΤΗΜΑ : ΩΣΑΝΝΑ

- Ἄγγελοι καὶ Ποιμένες* Πάνω ἀπ' τῆ Βηθλεὲμ φτεροκοπάει
ἄγγελος, καί, σὰν ἄνεμος Κυρίου
τοῦ Σύμπαντος τὰ βάρη ποὺ σαρώνει,
μιᾶς σάλπιγγας φωνὴ μέσα στὴ νύχτα

σκίζει τούς ούρανοὺς ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη
καὶ τούς θνητοὺς γεμίζει μ' ἄγριο φόβο.
Μὰ δὲν κρατάει πολὺ τούτῃ ἡ οὐράνια
τρομαχτικὴ ὁμορφιά. Σὰν καταιγίδα
ξεσπάει καὶ σταματάει. "Ὅ,τι ἦταν φόβος
χάνεται πιά γιὰ πάντα κι ἀπομένει
μιὰν ὁμορφιά, ἓνα ξέσπασμα ἀγάπης,
μιὰ προσευχὴ ποὺ ἡ θέρμη τῆς φλογίζει,
ψηλὰ καθὼς πηγαίνει, τὰ ἐπουράνια.
Οἱ Μάγοι κι οἱ Βοσκοὶ γονατισμένοι
τὸ Βρέφος προσκυνᾶνε, κι εἶναι ἡ Φάτνη
μιὰ λάμψη ἀπ' ὅλα τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ,
μιὰ λάμψη ποὺ θαμπώνει ὅλη τὴν πλάση.

"Αγγελος : Ἀρμονικὲς φωνὲς γεμίζουν τώρα
τὸν οὐρανὸ μ' ἐξαίσιες μελωδίες.

Χορὸς Φωνὲς καὶ μουσικὲς γεμίζουν τώρα
"Αγγέλων : τὸν οὐρανό, καὶ τ' ἄστρα βασιλεύουν
στὴν ξαστεριά τῆς διάφανης τῆς νύχτας.

"Αγγελοὶ καὶ Ποιμένες : Οἱ ἄνθρωποι φιλιῶνται σὰν ἀδέρφια.
Οἱ Μάγοι κι οἱ βοσκοὶ δίνουν τὰ χέρια,
ὁ ἓνας τὸν ἄλλον θέλει ν' ἀγκαλιάσῃ,
κι ἀπὸ τὰ χεῖλια τοὺς ὁ Θεὸς βγαίνει ὁ Λόγος :

"Αγγελοὶ καὶ Ποιμένες : Δόξα ἐν ὑψίστοις ! Δόξα ἐν ὑψίστοις !
Τὸν Κύριο αἰνεῖτε ἐν τοῖς ὑψίστοις !
Δόξα Σοι, Κύριε ! Ἐπὶ γῆς Εἰρήνη !
Λυτρώθηκε γιὰ πάντα τώρα ὁ κόσμος
ἀπ' τὸ Κακό. Κι ὁ πόλεμος γιὰ πάντα
θ' ἀφανιστῆ. Εἰρήνη ! Εἰρήνη ! Εἰρήνη !
Εἰρήνη στοὺς καλοὺς τῆς γῆς ἀνθρώπους !

"Αγγελος : Εἰρήνη στοὺς ἀνθρώπους !
Εἰρήνη στοὺς καλοὺς τῆς γῆς ἀνθρώπους !

"Ὅλοι : Εἰρήνη ! Εἰρήνη ! Εἰρήνη !

28

EL PESSEBRE

English Translation by Dr. DONALD McDONALD

I. THE ANNUNCIATION TO THE SHEPHERDS

THE ANNUNCIATION TO THE SHEPHERDS

Angel: An angel whose wings are golden
Flies to the shepherd's abode,
He perches on the branches
And there he sings this song:

-Lay down your food and your pitcher,
Take up your cloak and your staff,
Arise and follow me quickly,
The dogs will guard the sheep.

Shepherd: Have you heard a beautiful voice?
-Was it voice or violin?
-'T was the bleat of a lamb while dreaming
-'T was the water falling down
Trickling softly in the mosses
Lest it wake tomorrow morn.
-Will it not be then the star
That shines high there in the sky?
Behold, it makes its way. . . !

The soft beating wings we hear,
Fly on through the air.
-Sounds of heavenly music!
-Sleeping sheep are there
That the shepherd watches
With his soothing flute;
And flame of the fire
That stops them from flight.

And at once the night becomes quiet
With great and awesome silence;
And a voice suspended in air
Breaks forth with ringing tone:

Angel: -Arise from sleep ;
 In a stable in the city of Bethlehem
 A miracle, a miracle
 Has taken place this day.

The Son of God in His person
 Has been born in our flesh,
 And he weeps for all creatures.
 Glory to God in the Highest !
 Arise from sleep and come !
 The Star is there to guide you
 And my voice sings along your way.

Shepherd: There a shepherd takes a chicken
 And another a fine lamb
 And another takes a turkey
 And there's one who takes a ram.
 A vessel of honey is carried
 By boys who think they are men.

Shepherd: When at last they reach the summit
 Just then the morning breaks through.

THE MAN AT THE WELL

Narrator: At a well-side toils a man
 His water draws from the well.

Shepherd: -Good morning and good water !
 Here's wishing all of you well !

The Man: -It is for all time this well,
 Must give water for all time.
 The Child who greets us this morning
 Will wash away all our sins . . .

THE FISHERMAN

Narrator: Standing on the shore
 See a fisherman

-Come with us, our friend,
 Shepherds ask of him.

Fisherman: -In the river that passes

20

The current I see !
In waves of reflection
My fish wait for me,
Whose tails are dancing
And shining and sparkling
As clearly and freshly
As silver and gold.
But deep in the pools
Lie baited by hooks and my lure,
In darkness is waiting
A catch that is sure.

Shepherds : -Good day and good fishing !
We go on our way.

Fisherman : -Hiding from the parents
Tell only to the Child,
That I fish for fishes
That he will give
To the multitudes of men
That will come to hear
The holy words
That he will wish to say.
He, a fisherman also,
Will be filled with joy.

THE MAN WHO PLOWS

Narrator : They find a man who plows a humid field
Who plows with oxen great expanses,
Drives them on with a shout ;
There is one who works,
Who works very well, early in the morning.

Shepherd : -Good morning, man with a plow !
Do not proceed with your working,
But come with us to Bethlehem.

Plowman : -I must finish my work,
So I must plow and sow ;
Thresh the wheat, grind the grain,
Bake it into bread,
Bread whose crust is golden.

Shepherd : -There is still much time to work !

Plowman: -No, it's true - this is my story :
 In the depth of darkness,
 Tell this to the Child :
 Came a beauteous angel
 So close to my bed.

The room was fully lighted
 With the light of Heaven,
 Neither made by sunrise
 Nor the light of fire.
 'T was a light of brightness,
 Living like a lamp ;
 Brightly shone around him
 Like the light of day.
 -Waken from your sleeping,-
 He said - Follow me,
 And with your oxen
 Plow all you now see.
 For then, in the morning,
 A Sower will be born.
 Prepare the land,
 Oh plowers of the world !
 And the grain shall come forth,
 Made into good bread.
 On the night of sorrow,
 As His last farewell,
 Like a fond remembrance,
 He will give us bread.

THE STAR

Shepherd: Blue sky is fading,
 Stars are invading.
 Heavens above us
 Adorn the night.
 Peaceful and silent
 Nature is sleeping
 In expectation of
 the Birth.
 How silent the wind
 And the waters sing.
 The birds of the night,
 How muffled their wings.
 Now over the fields

32

Pass the rays of a star,
In shadows are drifting
Blending their light.
And standing alone
Are the branches so bare ;
But blossoming flowers
Embrace the sky.

THE MAN AND WOMAN WHO CARRY THE GRAPES

Narrator : A man and a woman in cold of night, by narrow paths
Through olive trees, are going to the vineyards.
Between them is suspended a carrier of grapes
That is overflowing ; and as they walk the trail
The shepherds see them from the distant hills.

Shepherds : -Day and night you both must use,
When the wine is in the making ;
The grapes will not wait for men !

The Man : -This wine we make is not for me, my friends,
For mine is stored below and is forgotten.
This wine is made in winter night and frost,
Yet lying in the snow the grapes are unfrozen.

Shepherds : -Grapes in the cold?

The Man : -Yes but they're not cold . . .
"Go to the vineyard once more",
The voice of a Child did say.
"When the hour of twelve has sounded
The vines will have grown again,
And your hands will both be marked
With the color of red roses,
As if with roses of blood.
Take this wine and keep it in silence.
Keep this wine in silent devotion,
For one day the call will come
And it will be borne away.
In a chalice it will come,
Placed there upon a table,
And with His friends He will drink
Together in a communion
That we'll share together".

THE WOMAN WHO SPINS

Narrator: See there in a doorway a woman who spins.

Shepherds: -Come hither and join us!
It's the night of the Birth!

The Woman: -You must not fear . . . the sheep sleep by themselves;
In the morning the dogs will watch them well.
But for my labor, simple for my hands,
To my heart it is filled with endless sorrow,
For with hands I must spin and weave
A cloth with fragrance woven in its fabric.
For the day when this Child who will now be born
Will suffer His day of greatest sorrow . . .

I see Him now . . . straining up the hill,
Piercing rocks are the pathway for His feet:
And the heavy Cross He drags.
His face reflects compassion, care, and His love
For the people who are watching.
Now . . . a woman advances, without fear.
The line of the soldiers she has parted;
And with a cloth, which is from this I spin,
She dries his tortured face covered with dust and blood
And sweat and tears of grief, - anguished unto death.
And she gives Him the fresh comfort of a cloth,
Where God will leave printed His true likeness.

On wild stormy peak I see Him hung;
The lightnings flash, the black clouds roll with thunder,
The earth is struck and trembles in the storm.
The angry wind batters furiously the Cross;
And He is there, hung, the wind has blown His hair
On His sweet face filled with His love and kindness.
Now with His frail form all covered with blood
That is flowing slowly from His body to earth.

At midnight comes a group of faithful friends;
Down from the Cross they take the cold and still body.
And in the light, in the feeble glow of stars,
They wrap Him so tenderly enshrouded . . .
It is this cloth, my friends, I say again,
That will receive Him at last at the time of death.

34

Go tell then to the Child, that this old woman
Is spinning now, and can not go to him.
Tell him so softly that his mother doesn't hear you.
Poor little mother! great will be her grief!

Shepherds: It's the night of the Birth!

II. THE CARAVAN TO BETHLEHEM

THE CARAVAN

Narrator: By the summit of the mountains
Riding camels pass three Kings,
Three Kings are riding high on their camels,
As slowly moves their caravan.
There are three pages leading the way
and pulling the camels on with their ropes.

THE THREE PAGES

The Pages: -We can not go on
It's almost the dawn,
And we are so weary.
-How cruel the night!
It just isn't right!
-The sad ugly face
Of the camel is frosty.
-The snowflakes do fall,
And cover us all,
And this is our ending.
-By comfortable hearths,
To lodging and food,
We are soon returning.
-So let us go on!
-Don't be so dumbfounded.
-March up and march down
Great deserts and plains.
-They're having such fun,
While in the hot sun,
We're living on dates.
-Who knows what to say!
It really is nothing.
-Farewell, farewell, chivalry
With sword and armor,
Goodbye earthly things,
And goodbye lovers too.

-Our needs are so small,
 Just nothing at all
 But starlight to follow.
 -Palm trees giving shade,
 Small house in the glade
 Away from the sunshine . . . !

Small boy with blue eyes
 And doves in the skies . . . !

-Delectable pies
 And sweet little cupcakes !

-Our welcoming home . . .
 Fountain bubbling foam,
 A wife beloved . . .

-We can not go on,
 It's almost the dawn.
 How cruel the night
 It just isn't right.

-The sad ugly face of the camel
 is frosty.

-The snowflakes do fall
 and cover us all
 And this is our ending !

CHORUS OF THE CAMELS

Shepherds : Ever in the East
 Lo, a star will call
 To follow its beauty.
 Moving slowly on
 Through the heat of desert,
 Brilliant with starlight.

Camels : From the awful heat
 Through the night we pass.
 Through the cold that numbs us ;
 Legs so weak and worn,
 And our knees are sore,
 And our flesh is frozen.
 How steep are the mountains
 That we must cross ;
 The end will be welcome.
 How long must we go

36
Through strange distant lands
And feeling so weary?

CHORUS OF THE THREE KINGS

*Kings and
Shepherds:*

Night and its mystery – we hold its secret –
That on this day and in this place
Is revealed to all men following the starlight.
On this day He is born, and in this place.
His birth is proclaimed to all who come and see.
Mystery shall on this night be unveiled ;
Most cherished night, remembered for all time !
From our distant countries journeyed,
As we came our wise men have guided us,
And with their knowledge of the skies
The course of the stars is followed by our caravans.
We come, we follow, now guided by the orbit of a star
As it crosses the sky ; until the morn,
When the star slips slowly from our sight.
It's the end of the star's marked path. It has not lied.
When the star moves no longer and rests still,
And the sky opens through the clouds above,
Lighting below on the plain, the very place
Standing underneath the bright guiding star,
See in the doorway, a simple stable, – The Child.

III. THE MANGER

THE MOTHER OF GOD

The Virgin:

I wished to be a servant
In the house of the Lord
I quietly was kneeling
Imploring of my God.
I whispered : "I am unworthy
To have wished this to be".
In the silence,
The window was opening wide.
An angel of the Lord
Stood before me in the light.
–"Hail Mary" – said he to me,
"You will be Mother of God".

–"Hail Mary, full of grace,

The Lord is with Thee
And blessed art Thou
Among all women.
And blessed is the fruit
Of thy womb, Jesus" !

It is then that my prayer began
In that moment, there ;
Prayer that endures forever,

Prayer that is in my heart
Forever 'til the glory of the Child
That is born this night
Will last in all the memories,
Endless ages left of time.
For He must save the world
From all its evil,
Shed His Blood,
And my tears of grief,
To wash them all away.

SAINT JOSEPH

Saint Joseph: Oh God, that from the time of my betrothal
Has given me a vision in a dream ;
And asked of me the faith of my love
To believe in the miraculous conception.
It is You in this Infant, and You my Son !
I am a simple workman, glorified by Thee.
And with these hands will I earn bread
For God, that I may keep Him
For the world that needs Him so.

THE MULE IN THE STABLE

The Mule: What beautiful sounds.
Have you heard the prayer of the mother?
The ox has not heard
The prayer of the mother.
A man has sung,
A sound has begun,
And someone is moving.
It is a young mule,
Unless I am wrong.
Just born of the Virgin,

28

A brilliance of light
Shining in my eyes,
Golden where he lies,
And everywhere is dancing.
Like the sun shines
On the hay in the meadow,
He shines like the sun,
He shines on the manger.

THE OX IN THE STABLE

The Ox: Restless passed the night.
Awake, without sleep,
Heart so filled with fright,
Fearful of the noises.

I tried to sing my cares away,
For I thought this would keep me from fear,
From trembling in anguish,

Magic of the night
A far distant light
And as if in flight
Are children of heaven.
Melodies and words
Like the sound of birds,
Filling all the air
With the sound of music.

The calf newly born
With coat never worn
Is beauty unbounded.
But there is a light
In splendor of night
Which all things surrounds.
In depth of the night,
I see this great light
Come out from the stable.
The straw on the floor,
The dawn through the door
The morning is breaking.
We waken now,
The night is no more
The sun is appearing.

IV. THE ADORATION

THE SCENE OF THE MANGER'S ENTRANCE

Shepherds: Brightest star shines there above us,
 Spreading through the endless sky ;
 The fields are sown with silver
 All that lives there rest securely.
 -Is it the cry of the wind?
 Do you hear it? 'T is a cry
 'T is the weeping of an infant.

THE TEARS OF THE INFANT JESUS

Shepherds: Oh tears fall upon the world.
 In sleep, in his deepest dream,
 The heart of man is weeping.
 It falls from eyes that are closed,
 Flowing down weary faces.
 How deep, the sorrow that drives them.
 The sky also sheds its tears :
 Tears of softly falling starlight.

 And there it ends upon a Manger,
 A Child who waits therein,
 And soon will open His eyes
 To pierce the darkness of the world.

THE ARRIVAL OF THE SHEPHERDS AND THE THREE KINGS

Narrator: The shepherds are numb with cold,
 Marching toward the light ;
 It fades where once suspended.
 Then joy and delight come forth.
 Scene of enchantment and peace,
 A cavern in light enshrouded.

Narrator: As in wonder they gave heed
 Red and golden light of dawn
 Veiled them all in holy brightness !

OFFERINGS OF THE THREE KINGS AND THE SHEPHERDS

Shepherds: See, approaching are three Kings,
 Mantles frosty cloak their shoulders.

40

Up to Jesus do they come,
And each heart is filled with gladness ;
They all fall down on their knees
Cares are gone, and even sadness.

Narrator : The look of the Infant is calm
Joseph and Mary are silent.
The mule and ox observe.
They prick up their ears
All alert.

Shepherds : -God with you Joseph !
God be with you Mary !
We have come to see
And to worship Jesus.
What can we give him,
That His heart desireth.

King -Receive, Oh Lord, this chest of gold
Melchior : It is enough for a Kingdom

Boy

Shepherd : -Is He a shepherd or a king?

Angel : -And to win your heart,
He will be a slave of Love.
His scepter shall be a palm.

King Gaspar : -This incense I give to You,
To You, Oh God, in your Honor.

Boy

Shepherd : -A God that is born like a Child !

Angel : -It's not the fragrance he likes,
But the spirit of truth that
Rises slowly from the incense.

King -A vase of myrrh I offer you
Balthasar : That is of death, a prediction.

Boy

Shepherd : -If God, He will never die !

Angel : -Three days shall pass

Then He shall fly away up the sky
And He shall leave then the shroud.

Shepherdess: -Oh beauty comes from God,
How fine are His hands!

Angel: -And His arms, they make a cross
From the straw a thorn emerges.

Shepherd: -These flowers, I wish to give,
That are mingled with red roses.

Angel: -There on the feet of the Child
Appear drops, drops of red.

Shepherd: A carnation I throw Him
which I picked first in the morning.

Angel: It has fallen to His side
And there I see Him wounded.

Shepherdess: -How beautiful here in this cradle,
'T is made from a manger.

Angel: -He shall be resurrected
His spirit going to Heaven.

Boy -Now if the Christ Child would like,
Shepherd: I will play for Him the flute
And this I do very gladly,
And if we want to be gay
Come now, join all your hands
Dance together a Sardana.

ADORATION : HOSANNA

Shepherds and Angels: O'er Bethlehem an angel flies,
And like the wind of God
That spreads out over all the spaces,
A great sound of a clamorous trumpet ;
It rends the skies from end to end,
And raises in the spirit of each mortal a fear,
It does not last, this terrifying beauty of the heavens.
It falls like rain from sky.

22

And a host of angels invite us to see.
All that was fear is vanished.
And remains a beauty, undescribed,
An impulse of love, and the heavens are aflame
With a prayer—a fervent prayer.
Shepherds and Kings have gone down on their knees
All to worship the Child
Lying there is the Infant, where there is
A shining splendor of all lights of Heaven ;
Shining splendid light.

Angel : Harmonious voices fill the sky
And come together in a symphony :

*Choir of
Angels :* Voices and music fill the sky.
In the night so clear all the stars are dying.

*Angels and
Shepherds :* Humanity fraternally embraces.
Kings and shepherds strongly clasp their hands,
All arms are seeking for a brother's arm.
And on their lips proclaim a Holy Word :

*Angels and
Shepherds :* Glory to God ! Glory to God !
Glory sing to God in the highest.
Glory to God and to all creatures.
Peace to the earth,
Ever free the world from sin.
War shall disappear forever.
Peace to all men !
Peace to all men of good will !

Angel : -Peace to all men !
Peace to all men of good will !

All : -Peace !

43

ΙΚΑΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ